

OPRØR

I NORDJYLLAND

En udstilling på Aalborg Historiske Museum

Opgaver for udskolingen (7.-10. klasse)

Udstillingen starter i nutiden, og går længere og længere tilbage i tiden. Følg den orange streg i gulvet, og svar på opgaverne efterhånden som I kommer rundt. Til sidst er der nogle opgaver, der kræver at I går igennem udstillingen igen.

1 Skifergas

Det franske firma Total borede efter skifergas. Modstanderne protesterede, fordi de mente, at det ville forurene grundvandet.

- a Demonstranterne brugte tid på at lave protestskilte og slogans. Tegn et protestskilt og find selv på et godt slogan som handler om klima og miljø:

- b Nævn andre eksempler på nogen, der kæmper for klima og miljø:

2 Naziborgen

Ejeren af huset testamenterede huset til danske nazister. Naboerne i villa-kvarteret ville ikke finde sig i at være naboer til nazister.

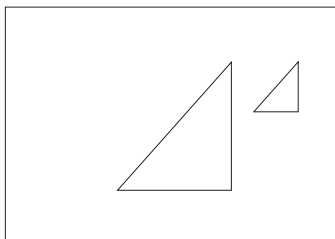
- a Hvad havde nazisterne gjort, siden demonstranterne ville have dem til at flytte?

- b Demonstranterne protesterede blandt andet ved at synge. Find sanghæftet og skriv titlerne på tre af sangene, som du kender.

3 Frit Vendsyssel

Nordjyderne syntes ikke, at staten gjorde nok for Nordjylland, og at alt for meget bare skete ovre i København. De ville have bedre jobs, bedre muligheder for at få en uddannelse og bedre trafikforbindelser.

- a Hvad symboliserer disse to flag fra Frit Vendsyssel?

- b Giv eksempler på andre folk, områder eller lande, der gerne vil være selvstændige:

4 Et nordjysk universitet

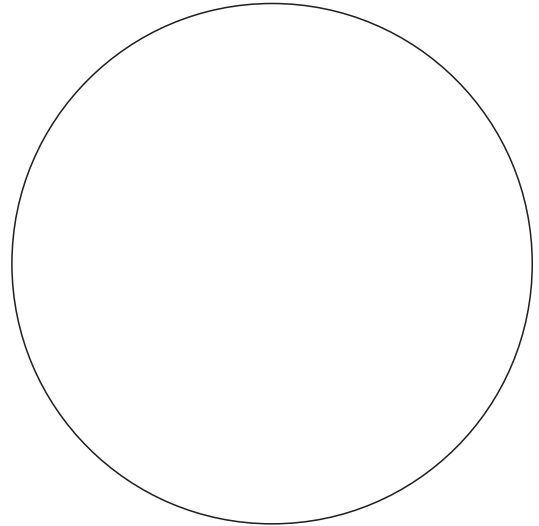
Oprørerne kæmpede for at få et universitet til Nordjylland, så man ikke skulle rejse til Aarhus eller København for at få en universitetsuddannelse.

- a På Aalborg Universitet arbejder man i grupper. Hvilke fordele og ulemper synes du, der er ved gruppearbejde?

Fordele:

Ulemper:

- b I en af monterne ligger der nogle badges. Tegn en badge for noget **du** tror på.

5 Besættelsen

Modstandsfolkene var vrede over, at tyskerne havde besat Danmark, og syntes ikke, at den danske regering skulle samarbejde med tyskerne.

- a I Danmark var der mange modstandsgrupper under besættelsen. Hvorfor er Churchill Klubben blevet en af de mest kendte?

- b I USA blev der i 1943 lavet en tegneserie, som byggede på historien om Churchill Klubben, men ikke alt er tegnet korrekt. Find tegneserien på banneret i udstillingen og vær kritisk. Giv eksempler på noget som ikke passer med virkeligheden.
- c Mange af de personer, som deltog i modstandskampen, var unge mænd. Hvor gammel blev Niels Erik Vangsted?

6 Arbejderbyen

Der var meget store forskelle på rig og fattig. Arbejderne kæmpede for at få lov til at bestemme mere, og for højere løn og bedre vilkår.

a Find denne fane. Forklar ordene og billederne på den.

b Find og læs historien om Niels Kjeldgaard i udstillingen. Han var med i drengestrejken. Hvad mente hans far om det?

7 Grevens fejde

Grevens fejde var en borgerkrig i en tid, fordi der ingen konge var. Mange bønder og borgere holdt med Skipper Clement, der ville have den tidligere konge Christian d. 2. tilbage.

Deres modstandere var Hertug Christian, der i 1536 blev Kong Christian d. 3. Han fik hjælp af adelen og af en legehær med professionelle soldater, anført af Grev Rantzau.

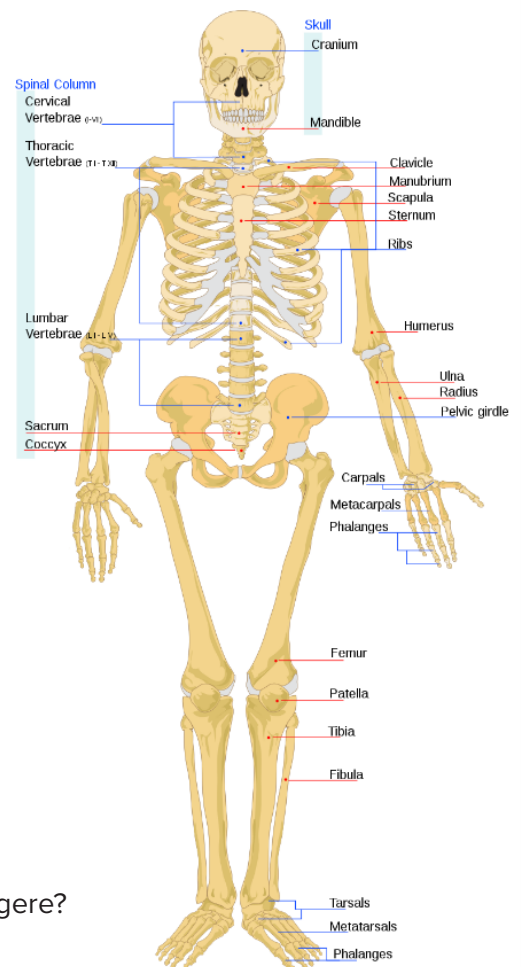
a Skipper Clements bondehær var dårligt udrustet og ikke trænet i kamp. Alligevel vandt de over grev Rantzaus professionelle og velbevæbnede soldater i Slaget ved Svenstrup 16. oktober 1534. Hvorfor?

b I Stormen på Aalborg 18. december 1534 var det grev Rantzaus hær, der sejrede.

Hvor mange oprørere blev dræbt?

Hvor stor en andel var det af Aalborgs ca. 5000 indbyggere?

Find skelet nr. 11. Indtegn nogle af skaderne på tegningen af skelettet.

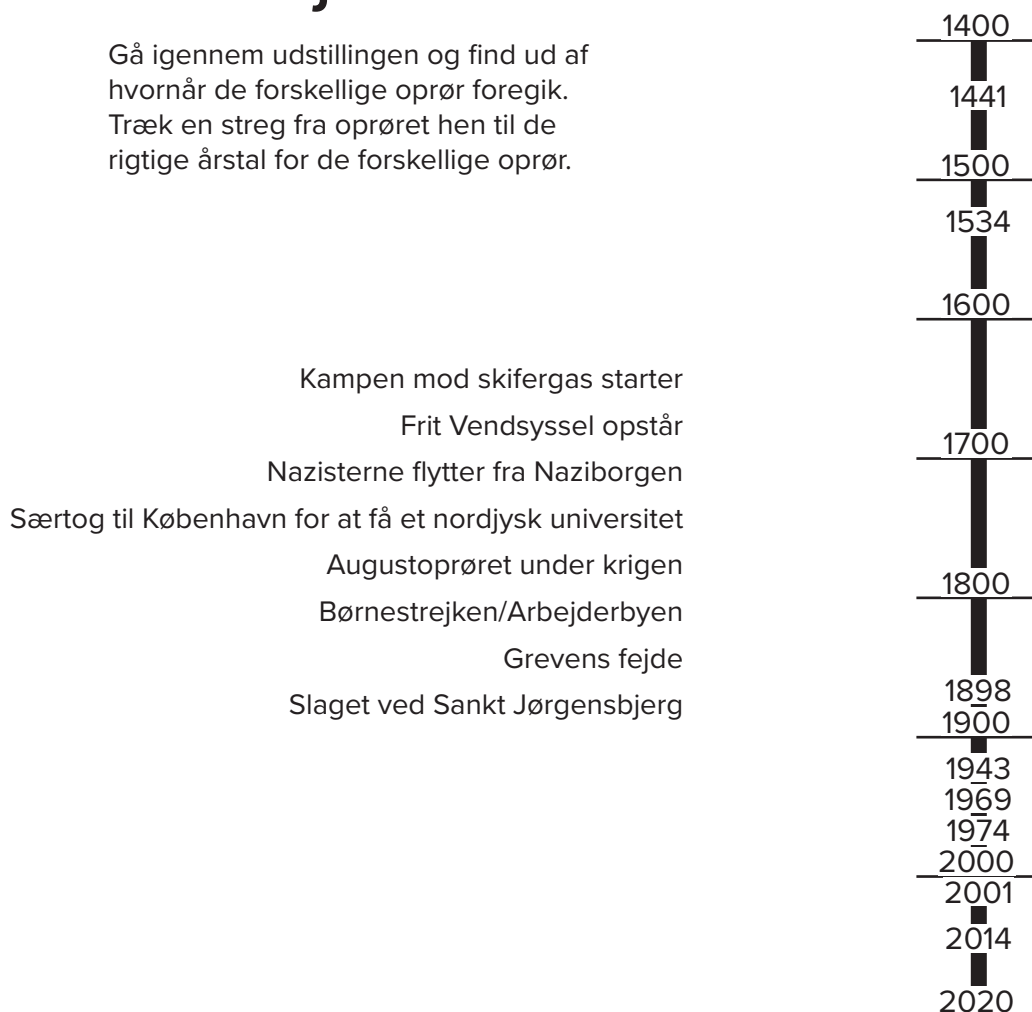
8 Slaget ved Skt. Jørgensbjerg 1441

Der havde været et bondeoprør, hvor bønderne havde plyndret og ødelagt nogle herregårde. Kong Christoffer overtalte nogle af bønderne til at holde med at slås og tage hjem. Så undgik de straf. Derefter han og hans hær angreb og overvandt de sidste oprørere i slaget ved Sankt Jørgensbjerg.

- Se på sværdene i udstillingen. Er det enhåndssværd eller tohåndssværd? Tegn dit eget sværd og skriv en indskrift på det.
- Hvilke forskelle var der på bøndernes og kongens våben?
- Hvorfor blev de overlevende bønder straffet så hårdt?

9 Tidslinje

Gå igennem udstillingen og find ud af hvornår de forskellige oprør foregik. Træk en streg fra oprøret hen til de rigtige årstal for de forskellige oprør.

10 Oprørsgenstande

Genstande på et museum kan bringe os tæt på fortidens begivenheder. Tænk på at tingene engang har været brugt, og måske har været med i en blodig krig.

 <p>OPRØR I NORDJYLLAND</p>	<p>Genstand fra oprøret Find en genstand fra hvert oprør, som du synes er flot, spændende eller fortæller en god historie. Tegn eller fotografer genstanden. Skriv, hvorfor du har valgt denne genstand.</p>
<p>Skifergas</p> 	
<p>Naziborgen</p> 	
<p>Frit Vendsyssel</p> 	
<p>Universitet</p> 	
<p>Modstandsbevægelsen</p> 	
<p>Arbejderbevægelsen</p> 	
<p>Grevens fejde</p>